

บทที่ 2

แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง

การสังเคราะห์ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการสาขาภาษาไทยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการ สาขาภาษาไทย หลักเกณฑ์ วิธีการ มาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะ พระราชบัญญัติ งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการสาขาภาษาไทยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ
2. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547
3. พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554
4. มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ
6. หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ
7. หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ
8. งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดในการศึกษา

1. ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการสาขาภาษาไทยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการ สาขาภาษาไทย ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ตามที่ระบุในระเบียบวาระการประชุม อ.ก ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงาน ก.ค.ศ. ในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 41 ราย รายละเอียดตามผลการสังเคราะห์ที่ได้รายงานไว้ในบทที่ 4

2. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

มาตรา 31 วรรค 1 กำหนดว่า อัตราเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 38 กำหนดให้ ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามี 3 ประเภท ดังนี้

ก. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอนในหน่วยงานการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

- 1) ครูผู้ช่วย
- 2) ครู
- 3) อาจารย์

มาตรา 39 ก. กำหนดให้ตำแหน่งครู เป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ ได้แก่

- 1) ครูชำนาญการ
- 2) ครูชำนาญการพิเศษ
- 3) ครูเชี่ยวชาญ
- 4) ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

มาตรา 42 กำหนดให้ ก.ค.ศ. จัดทำมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะและมาตรฐานตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เป็นมาตรฐานทุกตำแหน่งทุกวิทยฐานะเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงมาตรฐานวิชาชีพ คุณวุฒิการศึกษา การอบรม ประสบการณ์ ระยะเวลา การปฏิบัติงาน คุณภาพการปฏิบัติงาน หรือผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

ในการจัดทำมาตรฐานตำแหน่งทุกตำแหน่ง ให้จำแนกตำแหน่งเป็นประเภทและสายงานตามลักษณะงาน และจัดตำแหน่งในประเภทและสายงานที่มีลักษณะงานอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้อยู่ในตำแหน่งประเภทหรือสายงานเดียวกัน หรือโดยประมาณเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยแสดงชื่อตำแหน่งหน้าที่ และความรับผิดชอบของตำแหน่ง ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของผู้ที่ดำรงตำแหน่งนั้น

มาตรา 44 ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้ใดจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด วิทยฐานะใด จะได้รับเงินเดือนอย่างไรใด ตามมาตรา 31 ให้เป็นไปตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด โดยให้ได้รับเงินเดือนขั้นต่ำของอันดับ ในกรณีที่จะให้ได้รับเงินเดือน

สูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในกฎ ก.ค.ศ.

มาตรา 54 กำหนดไว้ว่า การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะใด และการเลื่อนวิทยฐานะใดต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะตามมาตรา 42 ซึ่งผ่านการประเมิน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความประพฤติด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ประสบการณ์ คุณภาพการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเรียนการสอน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

มาตรา 80 กำหนดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งและบางวิทยฐานะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการ เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

จากความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 พบว่า ตำแหน่งครูเป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ 4 ระดับ คือ ระดับชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ เชี่ยวชาญ และเชี่ยวชาญพิเศษ และกำหนดให้ ก.ค.ศ. จัดทำมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เป็นมาตรฐานทุกตำแหน่ง ทุกวิทยฐานะเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน โดยให้ได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วย เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และตามมาตรา 54 กำหนดไว้ว่า การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะใด และการเลื่อนวิทยฐานะใดต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะ ตามมาตรา 42 ซึ่งผ่านการประเมิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และ มาตรา 80 กำหนดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งและบางวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ทั้งนี้ จากความในพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2554 มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะ และเลื่อนวิทยฐานะ และหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

3. พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

มาตรา 3 วรรค 1 กำหนดว่า “มาตรา 3 อัตราเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำชั้นสูงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และบัญชีอัตราเงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาท้ายพระราชบัญญัตินี้

โดยบัญชีอัตราเงินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตามพระราชบัญญัตินี้ ปรากฏ ดังนี้

บัญชีอัตราเงินวิทยฐานะสำหรับตำแหน่งครูที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

วิทยฐานะ	อัตรา (บาท/เดือน)
ครูเชี่ยวชาญพิเศษ	13,000
ครูเชี่ยวชาญ	9,900
ครูชำนาญการพิเศษ	5,600
ครูชำนาญการ	3,500

จากบัญชีอัตราเงินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และ วิทยฐานะชำนาญการ ได้รับเงินวิทยฐานะในอัตรา 13,000, 9,900, 5,600 และ 3,500 บาท ต่อเดือน ตามลำดับ

4. มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

จากความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ก.ค.ศ. ได้กำหนดให้ตำแหน่งครู เป็นตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอน ในหน่วยงานการศึกษา และมาตรา 39 กำหนดให้ตำแหน่งครูเป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ ประกอบกับ มาตรา 42 กำหนดให้ ก.ค.ศ. จัดทำมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เป็นบรรทัดฐานทุกตำแหน่งทุกวิทยฐานะ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน ก.ค.ศ. จึงได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษาที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3/ว 17 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2548 ไว้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน สำหรับตำแหน่งครูได้กำหนดไว้ ดังนี้

มาตรฐานตำแหน่ง

ตำแหน่ง ครู

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพนำเสนอความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาเรียนรู้ การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานเพื่อปฏิบัติ

1. ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการ หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา
4. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแล ช่วยเหลือผู้เรียน
5. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

ตามศักยภาพ

6. ทำนุ บำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. ศึกษา วิเคราะห์วิจัย และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1. มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือทาง อื่นที่ ก.ค.ศ. กำหนดเป็นคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
2. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นเวลา 2 ปี โดยผ่านการประเมินการเตรียม ความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ศึกษาใน กฎ ก.ค.ศ. หรือดำรงตำแหน่งอื่น ที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

3. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

การให้ได้รับเงินเดือน

ให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ 1

ผู้ดำรงตำแหน่งครูผู้ใดผ่านการประเมินมีวิทยฐานะครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ได้รับเงินเดือน อันดับ คศ. 2 คศ. 3 คศ. 4 หรือ คศ. 5 ตามลำดับ

มาตรฐานวิทยฐานะ

ครูชำนาญการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและ/หรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณภาพการปฏิบัติงาน

มีความรู้ความเข้าใจในสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับพื้นฐาน มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ บริหารจัดการชั้นเรียน พัฒนาผู้เรียน โดยแสดงให้เห็นว่า มีการดำเนินการตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนดและมีการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มีทักษะการจัดการเรียนรู้และประเมินผลที่เหมาะสมกับสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ

ดำรงตำแหน่งครูมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาตรี 4 ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาโท และ 2 ปี สำหรับผู้มีวุฒิปริญญาเอก หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะชำนาญการ

การให้ได้รับเงินเดือนและเงินวิทยฐานะ

ให้ได้รับเงินเดือน คศ. 2 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูชำนาญการ

ครูชำนาญการพิเศษ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง

บุคคลในชุมชน และ/หรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณภาพการปฏิบัติงาน

มีความรู้ ความเข้าใจในสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับพื้นฐาน มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ บริหารจัดการชั้นเรียน พัฒนาผู้เรียน โดยแสดงให้เห็นว่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการปรับประยุกต์จากแนวทางที่หลักสูตรกำหนด และมีการพัฒนาตน และพัฒนาวิชาชีพ

มีทักษะการจัดการเรียนรู้และประเมินผลที่เหมาะสมกับสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่รับผิดชอบและความแตกต่างของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้

เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ

1. ดำรงตำแหน่งครู ที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

2. ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

การให้ได้รับเงินเดือนและเงินวิทยฐานะ

ให้ได้รับเงินเดือน คศ. 3 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

ครูเชี่ยวชาญ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการและ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณภาพการปฏิบัติงาน

มีความรู้ ความเข้าใจในสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่รับผิดชอบในระดับสูง มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ บริหารจัดการชั้นเรียน โดยแสดงให้เห็นว่ามีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดค้น วิจัย และนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และมีการพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพ

มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่รับผิดชอบและความแตกต่างของผู้เรียน รวมทั้งมีการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ สามารถพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้

เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ

1. ดำรงตำแหน่งครู ที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือ

2. ดำรงตำแหน่งครู ที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

3. ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

การให้ได้รับเงินเดือนและเงินวิทยฐานะ

ให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 4 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและ/หรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

คุณภาพการปฏิบัติงาน

มีความรู้ ความเข้าใจในสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบในระดับสูง มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ บริหารจัดการชั้นเรียน โดยแสดงให้เห็นว่ามีการวิจัย และพัฒนาสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีการเผยแพร่ อย่างกว้างขวาง มีการถ่ายทอดและได้รับการยอมรับ และพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ

มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสาระ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่รับผิดชอบ และความแตกต่างของผู้เรียน รวมทั้งมีการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้

เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะ

ดำรงตำแหน่งครู ที่มีวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ

การให้ได้รับเงินเดือนและเงินวิทยฐานะ

ให้ได้รับเงินเดือน ศศ. 5 และให้ได้รับเงินวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

เมื่อพิจารณามาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำหรับตำแหน่งครู พบว่า ผู้ดำรงตำแหน่งครู ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และสำหรับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและวิทยฐานะเชี่ยวชาญต้องผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะ สำหรับหน้าที่และความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละตำแหน่ง ก.ค.ศ. กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบเหมือนกัน ต่างกันที่คุณภาพการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นตามวิทยฐานะที่สูงขึ้น สำหรับวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ก.ค.ศ. กำหนดไว้ว่า จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ในระดับสูง ปฏิบัติงาน โดยแสดงให้เห็นว่า มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดค้น วิจัย และนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ทั้งนี้ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะขอเลื่อนวิทยฐานะต้องผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด เมื่อผ่านการประเมินจะได้รับเงินเดือนในอันดับที่สูงขึ้น และได้รับเงินวิทยฐานะตามอัตราที่กฎหมายกำหนด

5. การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ

เมื่อ ก.ค.ศ. กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้ว จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ที่กำหนดไว้ว่า “การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวิทยฐานะใด และการเลื่อนวิทยฐานะใดต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิทยฐานะตามมาตรา 42 ซึ่งผ่านการประเมิน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความประพฤติด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ประสพการณ์ คุณภาพ การปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเรียนการสอน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ.กำหนด

ก.ค.ศ. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ โดยกำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ขอให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ ต้องผ่านการประเมิน 3 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 42

6. หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 และคู่มือการประเมินเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/1100 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2553 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

หลักเกณฑ์

1. ผู้ที่ขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ต้องมีคุณสมบัติ ต่อไปนี้

1.1 ดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่าอย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือดำรงตำแหน่งครู ที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ

1.2 มีภาระงานสอนไม่ต่ำกว่าภาระงานขั้นต่ำตามที่ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนด โดยความเห็นชอบของ ก.ค.ศ.

1.3 ได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการเรียนการสอน และการพัฒนา ผู้เรียนย้อนหลัง 2 ปีติดต่อกัน นับถึงวันที่ยื่นคำขอ

2. ผู้ขอต้องผ่านการประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ พิจารณาจากข้อมูล ของบุคคลและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกสารหลักฐาน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ประวัติการรับราชการ (ก พ.7)

ส่วนที่ 2 คำรับรองของผู้บังคับบัญชา และคณะกรรมการสถานศึกษา

ส่วนที่ 3 เอกสารหลักฐานที่แสดงการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างวินัย

คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ด้านที่ 2 ด้านความรู้ความสามารถ พิจารณาจากการพัฒนางานในหน้าที่และการพัฒนาตนเอง ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนพิจารณาจาก หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/นวัตกรรม แฟ้มสะสมผลงานคัดสรร

ส่วนที่ 2 การพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในสาขาหรือ กลุ่มสาระที่รับผิดชอบหรือในงานที่รับผิดชอบ พิจารณาจาก การศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ผลการทดสอบความรู้จากหน่วยงานหรือสถาบันทางวิชาการที่ ก.ค.ศ. ให้การรับรอง การประมวล ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ

ทั้งนี้ การประเมินด้านที่ 1 และด้านที่ 2 ให้คณะกรรมการประเมินจากเอกสารหลักฐานรวมทั้งการปฏิบัติงานจริง ณ สถานศึกษา

ด้านที่ 3 ด้านผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินและหรือผลการทดสอบของวิชาที่สอนในระดับเขตหรือระดับประเทศ และผลการพัฒนาผู้เรียนด้านอื่น ๆ โดยคำนึงถึงปริมาณ คุณภาพ และสภาพของงานด้วย และอาจพิจารณาจากการปฏิบัติงานจริงด้วยก็ได้

ส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นรายงานการศึกษา ค้นคว้า หรือผลการวิจัยในชั้นเรียน หรือผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหา ด้านการเรียนของผู้เรียน และสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การสรุปลงความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 2 รายการ โดยต้องเป็นงานวิจัยอย่างน้อย 1 รายการ ทั้งนี้ การประเมินผลงานทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการที่ผู้ขอรับการประเมินเสนอ และอาจให้ผู้ขอรับการประเมินนำเสนอ และตอบข้อซักถามด้วยก็ได้

3. ให้มีคณะกรรมการประเมิน ดังนี้

3.1 คณะกรรมการชุดที่ 1 ประเมินด้านที่ 1 คือ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านที่ 2 คือ ด้านความรู้ความสามารถ

3.2 คณะกรรมการชุดที่ 2 ประเมินด้านที่ 3 คือ ด้านผลการปฏิบัติงาน

4. เกณฑ์การตัดสิน

ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 ด้านที่ 1 ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ต้องได้คะแนนจากกรรมการทั้ง 3 คน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

4.2 ด้านที่ 2 ด้านความรู้ความสามารถ ต้องได้คะแนนจากกรรมการทั้ง 3 คน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

4.3 ด้านที่ 3 ด้านผลการปฏิบัติงาน ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ดังนี้

4.3.1 ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

4.3.2 ส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

4.3.3 คะแนนรวมเฉลี่ยส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

กรณีที่มีการประเมินด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 ไม่ผ่านเกณฑ์ และคณะกรรมการชุดที่ 1 มีความเห็นว่าผลการประเมินอยู่ในวิสัยที่สามารถพัฒนาให้ผ่านเกณฑ์ได้ ให้ผู้ขอรับการประเมินพัฒนาได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 3 เดือน

กรณีที่มีการประเมินด้านที่ 3 ไม่ผ่านเกณฑ์และคณะกรรมการชุดที่ 2 มีความเห็นว่าการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วยผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และผลงานทางวิชาการอยู่ในวิสัยที่สามารถปรับปรุงได้ และ ก.ค.ศ. มีมติให้ปรับปรุงได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ไม่เกิน 6 เดือน และครั้งที่ 2 ไม่เกิน 3 เดือน

5. การพิจารณาอนุมัติผลการประเมินเพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้อนุมัติ มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รับคำขอและเอกสารครบถ้วน

กรณีที่มีการพัฒนาด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 หรือปรับปรุงด้านที่ 3 ให้อนุมัติได้ ไม่ก่อนวันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รับหนังสือที่ส่งรายละเอียดในการพัฒนาหรือปรับปรุงครบถ้วนสมบูรณ์ ครั้งหลังสุด

6. ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ จะต้องผ่านการพัฒนา ก่อนแต่งตั้งตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

7. เมื่อ ก.ค.ศ. พิจารณาผลการประเมินและมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้หมายความรวมถึง ส่วนราชการด้วย และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้หมายความรวมถึง อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

วิธีการ

1. ให้ผู้ประสงค์ขอรับการประเมินยื่นคำขอได้ตลอดปี รอบปีละ 1 ครั้ง โดยส่งคำขอ พร้อมทั้งผลการปฏิบัติงาน (ด้านที่ 3) ซึ่งเป็นเอกสารผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และผลงานทางวิชาการ จำนวน 4 ชุด ต่อบังคับบัญชาชั้นต้น เพื่อตรวจสอบและรับรองแล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กรณีผู้ที่จะเกษียณอายุราชการให้ยื่นคำขอพร้อมทั้งผลการปฏิบัติงาน (ด้านที่ 3) ซึ่งเป็นเอกสารผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผลงานทางวิชาการ จำนวน 4 ชุด ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้น เพื่อตรวจสอบและรับรองแล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก่อนที่จะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่า 6 เดือน

2. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

3. ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาเอกสารหลักฐาน และกลั่นกรองผลงานทางวิชาการ ก่อนนำเสนอ ก.ค.ศ. ทั้งนี้ ในการกลั่นกรองดังกล่าว อาจตั้งกรรมการขึ้นเพื่อช่วย กลั่นกรองก็ได้

4. การตั้งคณะกรรมการประเมิน

4.1 คณะกรรมการชุดที่ 1 ประเมินด้านที่ 1 คือ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านที่ 2 คือ ด้านความรู้ความสามารถ

ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตั้งคณะกรรมการ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาของผู้ขอรับการประเมิน ผู้ทรงคุณวุฒิออกสถานศึกษานั้นที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม จำนวน 1 คน และข้าราชการครูออกสถานศึกษานั้นที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ สอดคล้องกับความรับผิดชอบของผู้ขอรับการประเมิน จำนวน 1 คน เป็นกรรมการ โดยให้ตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

4.2 คณะกรรมการชุดที่ 2 ประเมินด้านที่ 3 คือ ด้านผลการปฏิบัติงาน

ให้ ก.ค.ศ. ตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่จะตรวจและประเมินเป็นคณะกรรมการประเมิน การประเมินผู้ขอหนึ่งราย ให้มีกรรมการประเมินสามคน

5. การประเมินด้านที่ 1 และด้านที่ 2

5.1 ให้คณะกรรมการทั้ง 3 คน ประเมินด้านที่ 1 และด้านที่ 2 พร้อมกันทั้ง 2 ด้าน ให้แล้วเสร็จภายในเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับคำขอจากสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการบันทึกข้อสังเกตเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาในเรื่องที่ประเมินของผู้ขอรับการประเมินไว้ในแบบประเมินด้วย

5.2 กรณีผลการประเมินทั้ง 2 ด้าน ผ่านเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาแล้ว มีมติให้ผ่านการประเมินทั้ง 2 ด้าน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งผลการปฏิบัติงาน (ด้านที่ 3) ซึ่งประกอบด้วย เอกสารผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผลงานทางวิชาการ พร้อมทั้งผลการประเมินด้านที่ 1 ด้านที่ 2 และความเห็นของคณะกรรมการชุดที่ 1 ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เพื่อดำเนินการต่อไป

5.3 กรณีผลการประเมินด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 ไม่ผ่านเกณฑ์และคณะกรรมการชุดที่ 1 มีความเห็นว่าผลการประเมินอยู่ในวิสัยที่สามารถพัฒนาให้ผ่านเกณฑ์ได้ ให้คณะกรรมการชุดที่ 1 แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อแจ้งสถานศึกษาภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการชุดที่ 1 ประเมินแล้วเสร็จ ให้ผู้ขอรับการประเมินพัฒนาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการชุดที่ 1 ภายในเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเมื่อผู้ขอรับการประเมินพัฒนาด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 แล้ว ให้สถานศึกษา ส่งหนังสือแจ้งรายละเอียดที่พัฒนา ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสนอคณะกรรมการชุดเดิมตรวจและประเมินต่อไป

5.4 กรณีที่คณะกรรมการชุดที่ 1 พิจารณารายละเอียดที่พัฒนาแล้วเห็นควรให้มีการพัฒนาเพิ่มเติม ให้แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อแจ้งสถานศึกษาภายในเวลา 15 วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการชุดที่ 1 ประเมินแล้วเสร็จ ให้ผู้ขอรับการประเมินพัฒนาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการชุดที่ 1 ภายในเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

เมื่อผู้ขอรับการประเมินพัฒนาด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 แล้ว ให้สถานศึกษา ส่งหนังสือแจ้งรายละเอียดที่พัฒนาถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสนอคณะกรรมการชุดเดิม ตรวจสอบและประเมินต่อไป

5.5 กรณีที่กรรมการประเมินคนเดิมไม่สามารถประเมินได้ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาตั้งกรรมการแทนได้ตามที่กำหนดในวิธีการ ข้อ 4.1

5.6 กรณีผู้ขอรับการประเมินไม่ส่งรายละเอียดการพัฒนาตามข้อสังเกตภายในเวลาที่กำหนด หรือส่งเกินเวลาที่กำหนด ถือว่าสละสิทธิ์

5.7 กรณีผู้ขอรับการประเมินได้พัฒนาด้านที่ 1 และหรือด้านที่ 2 แล้ว และมีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด ถือว่าไม่ผ่านการประเมิน ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาไม่อนุมัติ และให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งผลการพิจารณาให้สถานศึกษา เพื่อแจ้งผู้ขอรับการประเมินทราบ

6. การประเมินด้านที่ 3 ด้านผลการปฏิบัติงาน

ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ส่งผลการปฏิบัติงาน (ด้านที่ 3) ซึ่งประกอบด้วยเอกสาร ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และผลงานทางวิชาการ พร้อมทั้งผลการประเมินด้านที่ 1 และด้านที่ 2 และข้อสังเกตของคณะกรรมการชุดที่ 1 ให้คณะกรรมการชุดที่ 2 เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

6.1 กรณีคณะกรรมการชุดที่ 2 พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้ปรับปรุงด้านที่ 3 ผู้ขอรับการประเมินต้องมีผลการประเมินด้านที่ 3 ผ่านเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด จากกรรมการชุดที่ 2 ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คน โดยในส่วนผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ปรับปรุงโดยการชี้แจง และหรือเสนอเอกสารเพิ่มเติมเท่านั้น ส่วนผลงานทางวิชาการให้ปรับปรุงตามข้อสังเกตของกรรมการ ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถปรับปรุงได้ และ ก.ค.ศ.มีมติให้ปรับปรุง ให้ปรับปรุงได้ภายในเวลา 6 เดือน นับแต่วันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งมติให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ

เมื่อผู้รับการประเมินปรับปรุงด้านที่ 3 แล้ว ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เสนอคณะกรรมการประเมินชุดเดิมตรวจสอบและประเมินต่อไป

6.2 กรณีที่คณะกรรมการชุดที่ 2 พิจารณารายละเอียดที่ปรับปรุงแล้ว แต่ผู้ขอรับการประเมิน ยังปรับปรุงไม่ครบถ้วนตามข้อสังเกต และเห็นควรให้มีการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง และ ก.ค.ศ. มีมติให้ปรับปรุง ให้ปรับปรุงภายในเวลา 3 เดือน นับแต่วันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งมติให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ

เมื่อผู้ขอรับการประเมินปรับปรุงด้านที่ 3 แล้ว ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เสนอคณะกรรมการประเมินชุดเดิมตรวจสอบและประเมินต่อไป

6.3 กรณีที่กรรมการประเมินคนเดิมไม่สามารถประเมินได้ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ให้คณะกรรมการชุดที่ 2 มอบกรรมการคนอื่นในคณะนั้นประเมินได้

6.4 กรณีผู้ขอรับการประเมินไม่ส่งผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และหรือผลงานทางวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อสังเกตภายในเวลาที่กำหนด หรือส่งเกินเวลาที่กำหนด ถือว่าสละสิทธิ์

6.5 กรณี ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติ ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แจกมติดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการแต่งตั้งต่อไป

6.6 กรณี ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติ ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แจกมติดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการแจ้งผู้ขอรับการประเมินทราบ

7. การแต่งตั้งเพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

กรณี ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติและผู้ขอรับการประเมินผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้งแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งแต่งตั้งเพื่อเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 4 สำหรับผู้ที่รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของอันดับ คศ. 4 จะแต่งตั้งได้เมื่อได้รับเงินเดือนต่ำกว่าขั้นต่ำของอันดับ ค.ศ.4 ไม่เกิน 1 ขั้น และส่งสำเนาคำสั่ง จำนวน 1 ชุด ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ภายในเวลา 7 วัน นับแต่วันออกคำสั่ง

8. ให้ดำเนินการประเมินให้แล้วเสร็จภายในรอบระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รับคำขอและเอกสารผลการปฏิบัติงาน (ด้านที่ 3) หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้แจ้งผู้ขอรับการประเมินทราบ และเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ผลการปฏิบัติงาน

จากหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว ก.ค.ศ. ได้กำหนดให้การประเมินด้านที่ 3 ด้านผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายางงานการสอน มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 60 คะแนน และส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ 40 คะแนน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (60 คะแนน)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พิจารณาตามตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน หมายถึง ค่าที่เฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน

ตัวบ่งชี้ 1.2 ค่าที่เฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาที่สอน หมายถึง ค่าที่เฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเปรียบเทียบปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา

ตัวบ่งชี้ 1.3 ผลการประเมินและหรือการทดสอบของวิชาที่สอน/กลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับเขต/ประเทศ หมายถึง ความก้าวหน้าของการทดสอบในวิชาที่ผู้สอนรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน

ส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ (40 คะแนน)

ผลงานทางวิชาการของสายงานการสอน หมายถึง รายงานการศึกษา ค้นคว้า หรือผลการวิจัยในชั้นเรียน หรือผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหา ด้านการเรียนของผู้เรียนและสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมีลักษณะ ดังนี้

- 1) ตรงกับสาขาวิชาที่ขอให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ
- 2) เป็นผลงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือสาขาวิชาต่าง ๆ และใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน
- 3) เกิดจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านการสอน

ประเภทผลงานทางวิชาการ

ก.ค.ศ. ได้กำหนดประเภทผลงานทางวิชาการที่เสนอขอว่า ผลงานทางวิชาการที่เสนอขอ ต้องแสดงถึงความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญของผู้ขอให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ แบ่งตามลักษณะของผลงานทางวิชาการเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ผลงาน งานแต่งเรียบเรียง งานแปล หนังสือ หรือบทความทางวิชาการ ซึ่งเป็นผลงาน ที่ได้รับการเผยแพร่มาแล้ว และผลงานดังกล่าวสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา
2. ผลงานวิจัย ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่มาแล้ว และผลงานดังกล่าว สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น เช่น
 - 3.1 การประเมินงาน หรือการประเมินโครงการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่
 - 3.2 สื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา เช่น ผลงานด้านการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ผลงานด้านการคิดพัฒนารูปแบบนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งอาจจัดทำเป็นเอกสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 3.3 เอกสารประกอบการปฏิบัติหน้าที่ เป็นเอกสารที่สามารถใช้ประกอบในการปฏิบัติ หน้าที่ด้านการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนา ประสิทธิภาพการทำงานในหน้าที่ให้สูงขึ้น สำหรับ แผนการจัดการเรียนรู้ให้ใช้เป็นเอกสารประกอบการประเมินด้านที่ 2 ด้านความรู้ ความสามารถเท่านั้น มิให้นำมาเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ
 - 3.4 กรณีผลงานทางวิชาการที่ผู้ขอรับการประเมินมิได้จัดทำแต่ผู้เดียว แต่ได้ร่วม จัดทำกับผู้อื่นในรูปคณะทำงานหรือกลุ่ม ให้ชี้แจงให้ชัดเจนว่าผู้ขอรับการประเมินมีส่วนร่วม

ในการจัดทำในส่วนตัว ตอนใด หน้าใดบ้าง คิดเป็นร้อยละเท่าไรของผลงานทางวิชาการแต่ละเล่ม และให้ผู้ร่วมจัดทำทุกคนรับรองพร้อมทั้งระบุว่าผู้ร่วมจัดทำแต่ละรายได้ทำส่วนตัวบ้าง

3.5 ผลงานทางวิชาการที่เสนอขอรับการประเมินต้องไม่เป็นผลงานทางวิชาการที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือผลงานทางวิชาการที่เคยใช้เพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือเพื่อให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะมาแล้ว

ลักษณะสำคัญของผลงานทางวิชาการ

ประกอบด้วยด้านคุณภาพและประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพของผลงานทางวิชาการ

1.1 ความถูกต้องตามหลักวิชาการ

ผลงานทางวิชาการต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการและรูปแบบของผลงานประเภทนั้น ๆ เช่น งานวิจัยจัดทำถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย รายงานการประเมินโครงการ จัดทำถูกต้องตามวิธีการและรูปแบบของการประเมินโครงการ หรือรายงานการพัฒนานวัตกรรม จัดทำถูกต้องตามวิธีการและรูปแบบของการพัฒนานวัตกรรม เป็นต้น

1.2 ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ

ผลงานทางวิชาการต้องมีเนื้อหาสาระสมบูรณ์ ครบถ้วนถูกต้องตามหลักวิชาการทันสมัย มีการค้นคว้าอ้างอิงถูกต้องเชื่อถือได้ การเรียบเรียงถูกต้องตามหลักภาษา และจัดหัวข้อเป็นระบบเดียวกัน ฯลฯ

1.3 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผลงานทางวิชาการต้องแสดงให้เห็นถึงการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนาและการประยุกต์ใช้ โดยไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ

1.4 การจัดทำ การพิมพ์และรูปเล่ม

ผลงานทางวิชาการต้องมีการจัดทำอย่างประณีต การพิมพ์ถูกต้องตามหลักวิชาการและสวยงาม เช่น การพิมพ์หัวข้อ การย่อหน้า การพิมพ์ตาราง การพิมพ์เชิงอรรถ บรรณานุกรม การจัดทำรูปเล่มถูกต้อง มีปกหน้า ปกใน คำนำ สารบัญ เนื้อหา บรรณานุกรม ภาคผนวก ปกหลัง เป็นต้น

2. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

2.1 ประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา การจัดการศึกษา หน่วยงานการศึกษา และชุมชน พิจารณาจากผลที่ปรากฏต่อผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา การจัดการศึกษา หน่วยงานการศึกษา และชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและการเผยแพร่ในวงวิชาการ พิจารณาจากประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการหรือวิชาชีพ สามารถเป็นแบบอย่างใช้เป็นแหล่งอ้างอิงหรือเป็นแบบในการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี มีการนำผลงานไปเผยแพร่ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดพิมพ์

ในรายงานประจำปี เอกสาร วารสาร การนำเสนอที่ประชุม สัมมนา การจัดนิทรรศการ การเผยแพร่ ทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือ website เป็นต้น

ลักษณะของผลงานทางวิชาการที่เสนอขอรับการประเมิน

ก.ค.ศ. กำหนดให้ผู้ขอจะต้องส่งผลงานทางวิชาการไม่น้อยกว่า 2 รายการ ซึ่งจะต้องเป็นงานวิจัย 1 รายการ และงานวิชาการอื่น อีก 1 รายการ

องค์ประกอบและเกณฑ์การให้คะแนนผลงานทางวิชาการ

ก.ค.ศ. กำหนดให้ผลงานทางวิชาการ (อย่างน้อย 2 รายการ) มีคะแนนเต็ม 40 คะแนนมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ

1. คุณภาพของผลงานทางวิชาการ 20 คะแนน
 - 1.1 ความถูกต้องตามหลักวิชาการ 7 คะแนน
 - 1.2 ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ 6 คะแนน
 - 1.3 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4 คะแนน
 - 1.4 การจัดทำ การพิมพ์และรูปเล่ม 3 คะแนน
2. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ 20 คะแนน
 - 2.1 ประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา
การจัดการศึกษา หน่วยงานการศึกษาและชุมชน 10 คะแนน
 - 2.2 ประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและ
การเผยแพร่ในวงวิชาการ 10 คะแนน

เกณฑ์การตัดสิน

องค์ประกอบ	วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
ด้านผลการปฏิบัติงาน	75%
- ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (60 คะแนน)	(เฉลี่ย) 70%
- ผลงานทางวิชาการ(40 คะแนน)	70%

กรณี ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี มีมติไม่อนุมัติ ให้แจ้งข้อสังเกต หรือเหตุผลให้ผู้เสนอขอทราบ

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ พบว่า ก.ค.ศ. ได้กำหนดให้มีการประเมิน 3 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ พิจารณาจากข้อมูลของบุคคลและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกสารหลักฐาน

ด้านที่ 2 ด้านความรู้ความสามารถ พิจารณาจากผลงานงานในหน้าที่ และการพัฒนาตนเอง

ด้านที่ 3 ด้านผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินและหรือผลการทดสอบของวิชาที่สอนในระดับเขตหรือระดับประเทศ และผลการพัฒนาผู้เรียนด้านอื่น ๆ โดยคำนึงถึงปริมาณ คุณภาพ และสภาพของงานด้วย และอาจพิจารณาจากการปฏิบัติงานจริงด้วยก็ได้

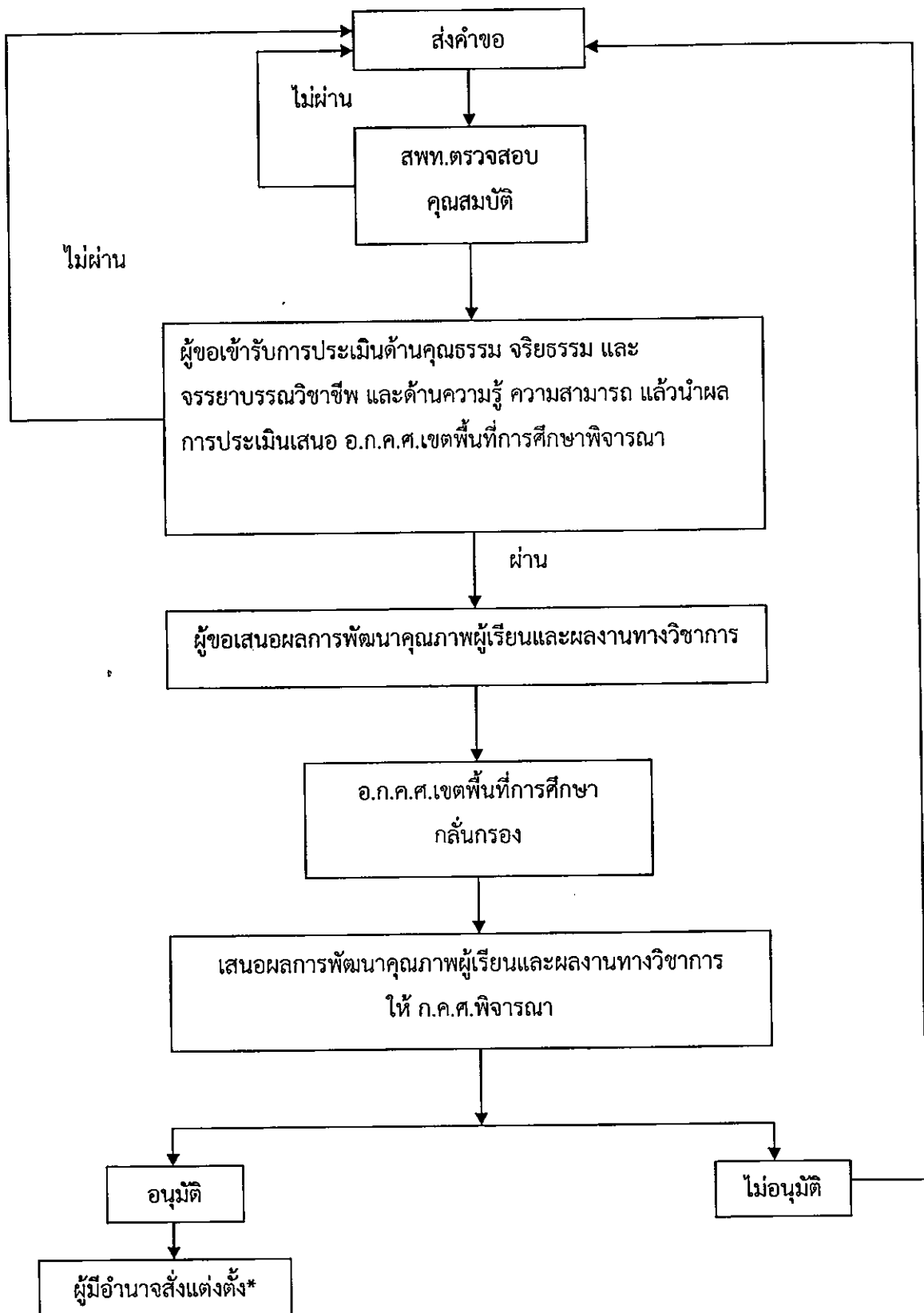
ส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นรายงานการศึกษา ค้นคว้า หรือผลการวิจัยในชั้นเรียน หรือผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาด้านการเรียนของผู้เรียน และสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 2 รายการ โดยต้องเป็นงานวิจัยอย่างน้อย 1 รายการ ทั้งนี้ การประเมินผลงานทางวิชาการให้พิจารณาจากผลงานทางวิชาการที่ผู้ขอรับการประเมินเสนอ และอาจให้ผู้ขอรับการประเมินนำเสนอและตอบข้อซักถามด้วยก็ได้

ทั้งนี้ เกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์การตัดสิน ในแต่ละองค์ประกอบ และขั้นตอนการดำเนินการ สรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การตัดสิน ในแต่ละองค์ประกอบสำหรับการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

องค์ประกอบ	เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนเต็ม)	เกณฑ์การตัดสิน
		เกณฑ์ผ่าน
1. ด้านที่ 1 ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	100	เฉลี่ยจากกรรมการ 3 คน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75
2. ด้านที่ 2 ด้านความรู้ความสามารถ	100	เฉลี่ยจากกรรมการ 3 คน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75
3. ด้านที่ 3 ด้านผลการปฏิบัติงาน		
3.1 ส่วนที่ 1 ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	60	กรรมการแต่ละคนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
3.2 ส่วนที่ 2 ผลงานทางวิชาการ	40	กรรมการแต่ละคนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
3.3 คะแนนรวมเฉลี่ยส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2	100	กรรมการแต่ละคนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

ขั้นตอนการดำเนินการขอให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

*หมายเหตุ ผู้ขอต้องผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ.

7. หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

ตามที่มาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งและบางวิทยฐานะ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ประกอบกับ ก.ค.ศ. ได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและวิทยฐานะเชี่ยวชาญในมาตรฐานวิทยฐานะว่า ต้องผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ดังนั้น ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/ว 3 ลงวันที่ 7 เมษายน 2554 และหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/215 ลงวันที่ 6 กันยายน 2554 ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์

1.1 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการพัฒนา ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติในการเสนอขอรับการประเมินให้มีและเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

1.2 ผลการพัฒนาให้นำไปใช้ในการแต่งตั้งให้มีและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญได้ ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่ผู้นั้นสำเร็จหลักสูตรการพัฒนา

2. วิธีการ

2.1 ให้ส่วนราชการ ร่วมกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานอื่น จัดทำรายละเอียดของหลักสูตร และคู่มือการพัฒนา

2.2 ให้สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่เป็นหน่วยดำเนินการพัฒนา

2.3 การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรและคู่มือการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อนวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ในแต่ละตำแหน่ง ให้ดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและวางแผนพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยฐานะเชี่ยวชาญตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนางานในหน้าที่หรือพัฒนานวัตกรรมและการสร้างหรือการปฏิบัติงานเป็นเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่

2.3.2 ระยะเวลาในการพัฒนา รวมแล้วไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง

2.3.3 การจัดทำคู่มือการพัฒนา ประกอบด้วย

(1) คู่มือสำหรับผู้ดำเนินการพัฒนา

(2) คู่มือสำหรับผู้เข้ารับการพัฒนา

2.3.4 เมื่อจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรและคู่มือการพัฒนาแล้วเสร็จให้ส่วนราชการ รายงาน ก.ค.ศ. เพื่อทราบ

2.4 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามข้อ 1.1 ยื่นความประสงค์ขอเข้ารับการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ต่อส่วนราชการ ยกเว้นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี

2.5 ส่วนราชการหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ รวบรวมรายชื่อผู้ยื่นประสงค์ขอเข้ารับการพัฒนา ก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยดำเนินการพัฒนา ภายในวันที่ 10 ของเดือน

หน่วยดำเนินการพัฒนา ประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการพัฒนา พร้อมวัน เวลา สถานที่ และรายละเอียดที่ผู้เข้ารับการพัฒนาควรทราบ ทางเว็บไซต์ภายในวันที่ 25 ของเดือน

2.6 หน่วยดำเนินการพัฒนา ดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ตามหลักสูตร โดยต้องดำเนินการพัฒนาให้แล้วเสร็จภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายื่นความประสงค์ขอเข้ารับการพัฒนา โดยมีวิธีการพัฒนาดังนี้

2.6.1 ให้มีการพัฒนาโดยการเรียนรู้ที่หลากหลายจากวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น โดยมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับหลักสูตร

2.6.2 ให้มีการพัฒนาโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยให้เป็นไปตามความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการพัฒนา

2.6.3 ให้มีการพบกลุ่ม

2.7 การประเมินผลการพัฒนา พิจารณาจาก 2 ด้าน ดังนี้

2.7.1 ด้านระยะเวลาเข้ารับการพัฒนา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ตามที่หน่วยดำเนินการพัฒนาดำหนด

2.7.2 ด้านหลักสูตร พิจารณาจาก 3 ส่วนโดยคะแนนเฉลี่ย ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ดังนี้

ส่วนที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและวางแผนพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยฐานะเชี่ยวชาญตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

ส่วนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนางานในหน้าที่หรือพัฒนานวัตกรรมและการสร้างหรือการปฏิบัติงานเป็นเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

2.7.3 ผู้ที่ผ่านการพัฒนาต้องมีผลการประเมินผ่านทั้ง 2 ด้าน ส่วนผู้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้ยื่นความประสงค์เข้ารับการพัฒนาใหม่ได้ นับแต่วันที่ทราบผลการประเมินไม่ผ่านการพัฒนา

2.7.4 เมื่อการประเมินเสร็จสิ้น ให้หน่วยดำเนินการพัฒนาแจ้งผลการประเมินให้ส่วนราชการหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของผู้เข้ารับการพัฒนาทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. มาตรฐานการพัฒนา

หน่วยดำเนินการพัฒนา ต้องดำเนินการให้ได้มาตรฐาน ดังต่อไปนี้

3.1 การบริหารการจัดการ

ผู้ดำเนินการพัฒนาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการและหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญอย่างชัดเจน บริหารจัดการโครงการ เพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา มีการจัดวิทยากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เหมาะสม สร้างความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.2 หลักสูตร

หลักสูตรการพัฒนาต้องมีความชัดเจนในเรื่องหลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง หลักสูตร วิธีการพัฒนา ระยะเวลาการพัฒนา การประเมินผลการพัฒนา

3.3 วิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

ต้องจัดวิทยากรหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตามหลักสูตรนี้ เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ

ในทางวิชาการและทางวิชาชีพ ในเรื่องที่ได้รับผิดชอบในการพัฒนา จัดกิจกรรมการพัฒนาโดยถือว่า ผู้เข้ารับการพัฒนามีความสำคัญที่สุด

3.4 สื่อและนวัตกรรมการพัฒนา

สื่อและนวัตกรรมพัฒนาต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรม การพัฒนาตามหลักสูตรการพัฒนา มีคู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีสื่อสารและสารสนเทศ สไลด์ทัศนูปกรณ์ หรือสื่ออื่น ๆ ที่มีคุณภาพและเพียงพอสำหรับการศึกษา

3.5 สถานที่และแหล่งเรียนรู้

สถานที่ที่ใช้ในการพัฒนาต้องเหมาะสม มีบรรยากาศที่ดี มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เอื้อต่อการพัฒนา รวมทั้งมีแหล่งศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนา

3.6 การประเมินผลการพัฒนาต้องมุ่งเน้นการประเมินอย่างเป็นระบบ โดยยึด วัตถุประสงค์การพัฒนา เป็นหลัก

3.7 ให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตร อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ส่วนราชการ และสำนักงาน ก.ค.ศ.

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อน แต่งตั้งให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะเชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและวางแผนพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยฐานะเชี่ยวชาญตามที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนางานในหน้าที่หรือพัฒนานวัตกรรม และการสร้างหรือการปฏิบัติงานเป็นเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่

2. ระยะเวลาในการพัฒนา รวมแล้วไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง

3. การประเมินผลการพัฒนา พิจารณาจาก 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านระยะเวลาเข้ารับการพัฒนา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ตามที่หน่วยดำเนินการ พัฒนากำหนด

3.2 ด้านหลักสูตร พิจารณาจาก 3 ส่วนโดยคะแนนเฉลี่ย ส่วนที่ 1 ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ดังนี้

ส่วนที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

ส่วนที่ 2 การสังเคราะห์บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและวางแผนพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยฐานะเชี่ยวชาญตามที่กำหนด ไว้ในมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

ส่วนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนางานในหน้าที่หรือพัฒนานวัตกรรม และการสร้างหรือการปฏิบัติงานเป็นเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

8. งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และ วันดี เกตแก้ว (2553) ได้ศึกษาข้อบกพร่องของผลงาน ทางวิชาการที่เสนอเพื่อขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสาร รายงานการประชุมของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งและวิทยฐานะช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2551 ผลการศึกษาพบข้อบกพร่องในด้านของคุณภาพและประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ ดังนี้

คุณภาพของผลงานทางวิชาการ ข้อบกพร่องที่พบคือ เนื้อหาสาระขาดความสมบูรณ์ ไม่ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา ขาดการนำเอาทฤษฎี หลักการที่นำเสนอไว้ในบทที่ 2 มาใช้ในการศึกษา การเรียบเรียงเนื้อหาไม่เป็นระบบเดียวกัน ไม่มีระบบในการกำหนดหัวข้อ อ้างอิงเอกสารเก่า อ้างอิง ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้องและไม่สอดคล้องกันระหว่างการอ้างอิงในเนื้อหา กับในบรรณานุกรม รูปแบบ การนำเสนอไม่ถูกต้องตามหลักของการนำเสนอผลงานวิชาการประเภทนั้นๆ รูปแบบการเขียน รายงานไม่ชัดเจน ทำให้เนื้อหาภายในเล่มสับสน วิธีการดำเนินการไม่ชัดเจน ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่ปรากฏว่าได้นำหลักการที่มีในบทที่ 2 มาประยุกต์หรือเสนอแนวทางใหม่ เป็นงานปกติของผู้บริหาร ไม่พบว่าได้มีวิธีการพัฒนาที่แปลกใหม่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์น้อย มีข้อสงสัยว่าเลียนแบบงานวิจัย ผู้อื่น ขาดความประณีตและขาดความรอบคอบ ในการพิมพ์และการจัดรูปเล่ม

ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ ข้อบกพร่องที่พบคือ ผลงานทางวิชาการ ไม่สามารถเป็นแบบอย่างของผลงานทางวิชาการได้ เพราะมีข้อบกพร่องทั้งด้านความสมบูรณ์ของ เนื้อหาสาระและความถูกต้องตามหลักวิชาการ ผลงานมีข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ มีคุณค่าน้อย ไม่สื่อถึงความเชี่ยวชาญของผู้เสนอขอ ไม่ชัดเจนว่าผลงานนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ครู บุคลากร ทางการศึกษาและชุมชนอย่างไร ไม่ปรากฏหลักฐานการเผยแพร่ หรือปรากฏหลักฐานการเผยแพร่ แต่ขาดความน่าเชื่อถือว่าได้ปฏิบัติจริง

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอขอเลื่อน เป็นวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ตระหนักถึงความสมดุลระหว่าง ก) คุณภาพของงานวิจัย และ ข) ประโยชน์ ของงานวิจัย เพราะทั้งสองประเด็นนี้มีคะแนนเท่ากัน

2. ในการเขียนรายงานการวิจัยขอให้ตระหนักถึงความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ ความถูกต้องตามหลักวิชา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพิมพ์และการจัดรูปเล่ม ประเด็นหลัก ที่ควรพิจารณา คือ

2.1 ความชัดเจนของปัญหาวิจัย

2.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความชัดเจน ทดสอบได้ และมีความเชื่อมโยงกับปัญหาวิจัย

2.3 สมมติฐานของการวิจัยจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4 นิยามศัพท์เฉพาะควรสะท้อนคำสำคัญ (key words) ของการวิจัย ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา นิยามศัพท์จะต้องสอดคล้องกับเครื่องมือหรือแบบวัดของการวิจัย

2.5 ควรมีกรอบแนวคิดในการวิจัย (conceptual framework) กรอบแนวคิด ควรจะแสดง 2 ส่วน ส่วนแรก คือ งานวิจัยอาศัยแนวคิดของใคร และแนวคิดนั้น โดยสรุป คืออะไร ส่วนที่สอง คือ จากแนวคิดที่ศึกษานำมาจัดทำเป็นกรอบการวิจัยที่แสดงความเชื่อมโยงของตัวแปรต่างๆ โดยมีลูกศรเชื่อมโยง

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องควรเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องจริงๆ กับงานวิจัย มีความทันสมัย เป็นสิ่งที่แสดงฐานแนวคิดของการวิจัย อธิบายตัวแปร และความเชื่อมโยงของตัวแปรต่างๆ

2.7 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ต้องอธิบายเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และวิธีที่ใช้ในการเลือกตัวอย่าง ใช้ภาษาให้ถูกต้อง เช่น การเลือกตัวอย่างกับการสุ่มตัวอย่างมีความหมายไม่เหมือนกัน

2.8 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะต้องสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แบบวัดแต่ละฉบับนั้นผู้ตอบจะต้องมีความเข้าใจ มีความสามารถที่จะเข้าใจคำถามและมีข้อมูลพอที่จะตอบได้ ต้องแสดงคุณภาพของเครื่องมือทั้งความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability)

2.9 จะต้องใช้สถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูล ถ้าศึกษาจากประชากร ใช้สถิติอย่างหนึ่ง หากศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจะใช้สถิติอีกอย่างหนึ่ง

2.10 การแปลผลของคะแนน หรือแปลความหมายของคะแนนจะต้องมีความชัดเจน อธิบายให้ชัดเจนว่าในการแปลผลของคะแนนนั้นใช้เกณฑ์อะไร

2.11 ในบทสุดท้ายของรายงานวิจัยเป็นการสรุปผล ควรสรุปจริงๆ ไม่ใช่ นำเสนอผลที่มีความยาวโดยไม่สรุป

2.12 อภิปรายผลจากข้อค้นพบ อาจอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์หรือตามสมมติฐาน อภิปรายผลตามหลักวิชา ไม่ใช่อภิปรายผลตามความคิดเห็น

2.13 ข้อเสนอแนะต้องเป็นผลมาจากการวิจัย ควรเสนอใน 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรก เสนอเพื่อการนำไปใช้ ประเด็นที่สองคือเสนอเพื่อการทำวิจัยต่อไป การเสนอแนะจะต้องเป็นไปตามหลักวิชา มิใช่เสนอตามใจชอบ

2.14 เอกสารอ้างอิงจะต้องทันสมัย การนำเสนอเอกสารควรเสนอตามลำดับปี พ.ศ. หรือ ค.ศ.

2.15 เชิงอรรถกับบรรณานุกรมจะต้องสอดคล้องกัน

2.16 การนำเสนอเอกสารจะต้องคงเส้นคงวา เช่นในประเด็นเกี่ยวกับหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย เชิงอรรถ บรรณานุกรม ตาราง ภาพประกอบ ภาคผนวก เป็นต้น

2.17 งานวิจัยควรมุ่งเน้นปัญหาและผลที่เกิดแก่โรงเรียนของเรา งานวิจัยเพื่อเลื่อนวิทยฐานะมีจุดเน้นที่แตกต่างจากวิทยานิพนธ์ในหลายๆ ประเด็น

2.18 งานวิจัยเพื่อเลื่อนวิทยฐานะไม่จำเป็นต้องเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่เกิน 100 คน ควรใช้วิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยแบบผสม (mixed methodology) ก็อาจเป็นทางเลือกอย่างใหม่

2.19 งานวิจัยจะต้องมีประโยชน์ ประโยชน์ของงานวิจัย คือ การนำเอาไปใช้ หรือการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ดังนั้น ข้อเสนอในการนำไปใช้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรตระหนัก มิใช่เสนอแนะโดยไม่ต้องทำวิจัยก็เสนอแนะได้

พรทิพย์ เกตุรานนท์ (2555) กล่าวว่า จากประสบการณ์ในการทำวิจัย ประเมินผลงานวิจัยเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการ และเป็นທີ່ปรึกษาในการทำวิจัยและวิทยานิพนธ์ของนักศึกษานั้น ได้พบปัญหาและข้อบกพร่องในการวิจัยที่ทำนั้น พอประมวลสรุปย่อๆ ได้ดังนี้

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยไม่ชัดเจน ส่วนมากมักจะกล่าวถึงภาพทั่วๆ ไปของเรื่องที่ทำวิจัย แต่ไม่ค่อยให้เหตุผลหรือข้อมูลสนับสนุนว่า ทำไมถึงทำเรื่องที่ทำวิจัย โดยเฉพาะทำไมถึงทำในสถานที่หรือพื้นที่นั้นๆ

2. ชื่อเรื่องการวิจัยไม่ชัดเจน เช่น ชื่อเรื่องไม่สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย และ/หรือวัตถุประสงค์การวิจัย ชื่อเรื่องแคบและไม่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ฯลฯ

3. วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัยไม่สอดคล้องกัน หรือเขียนไม่ถูกต้อง

4. เขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับไม่ถูกต้อง มักจะนำเอาวัตถุประสงค์การวิจัยมาเขียน

5. กรอบแนวคิดการวิจัยไม่ชัดเจน ซึ่งเป็นผลมาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่ดีพอ หรือทบทวนน้อย มักจะนำเอางานวิจัยของคนอื่นมาใช้โดยไม่ได้ศึกษาเรื่องนั้นดีพอ จึงทำให้กรอบแนวคิดและตัวแปรที่ศึกษาไม่ชัดเจน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพรวมในการทำวิจัยที่ทำให้ผลการวิจัยที่ได้ไม่ชัดเจน หรือไม่เกิดประโยชน์ในการวิจัยอย่างแท้จริง

6. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยไม่ดีพอ เกิดจากศึกษาเอกสารน้อย ไม่ลึก และไม่กว้างพอที่จะทำวิจัย ทำให้กรอบแนวคิด ตัวแปรที่ศึกษา และนิยามคำศัพท์ไม่ชัดเจน ตลอดจนส่งผลต่อการสร้างเครื่องมือการวิจัยด้วย ที่ทำให้ไม่มีคุณภาพ อีกส่วนหนึ่งใช้วิธีคัดลอกมาจากของคนอื่น ทำให้ไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษาดีพอ และส่งผลกระทบต่อปัญหาการโจรกรรมทางปัญญาและการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นตามมาด้วย .

7. การกำหนดประชากรและตัวอย่างไม่ถูกต้องตามหลักการวิจัย เช่น การกำหนดประชากรที่ศึกษาไม่เหมาะสมกับเรื่องที่ทำวิจัย การคำนวณขนาดตัวอย่างหรือวิธีเลือกตัวอย่างไม่ยึดหลักการเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร และมีความลำเอียงในการเลือกตัวอย่าง ฯลฯ

8. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไม่มีคุณภาพ เช่น การนำเครื่องมือการวิจัยของคนอื่นมาใช้โดยไม่ได้คำนึงถึงบริบทของเรื่องที่ทำวิจัย หรือความเหมาะสมในการนำมาใช้ หรือไม่ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำมาใช้ ฯลฯ

9. การเก็บข้อมูลไม่ถูกต้อง เช่น วิธีการเก็บไม่เหมาะสม เก็บข้อมูลได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ หรือมีความลำเอียงในการเก็บข้อมูล ฯลฯ

10. การวิเคราะห์ข้อมูลไม่ถูกต้องตามหลักการ เช่น ใช้สถิติในการวิเคราะห์ไม่เหมาะสม หรือไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นไปตามข้อตกลงของการใช้สถิติชนิดนั้น

11. การนำเสนอข้อมูลหรือผลการวิจัยไม่เหมาะสม เช่น ใช้ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิในการนำเสนอไม่เหมาะสมกับผลการวิจัยที่ต้องการนำเสนอ หรือควรนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์หรือสมมติฐานการวิจัย แต่นำเสนอไม่ครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือสมมติฐานการวิจัย หรือไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ฯลฯ

12. การแปลผลและอ่านผลการวิจัยไม่ถูกต้อง

13. การอภิปรายผลการวิจัยไม่ชัดเจน เช่น อภิปรายโดยใช้สามัญสำนึก ไม่นำสาระในบทที่ 2 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการอภิปรายให้เป็นเหตุเป็นผลที่ชัดเจน ฯลฯ

14. การเขียนข้อเสนอแนะการวิจัยไม่ชัดเจน เช่น ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ไม่ได้เสนอแนะจากผลการวิจัยที่ทำ แต่เสนอแนะจากที่ตนเองคิดโดยไม่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยที่ได้ ฯลฯ

15. การเขียนเอกสารอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนบรรณานุกรมไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น ไม่อ้างอิงแทรกในเนื้อหาที่ได้นำหรือคัดลอกของคนอื่นมาใช้ วิธีการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมไม่ถูกต้องหรือไม่ครบ ฯลฯ

16. การเขียนรายงานไม่ถูกต้องตามหลักการเขียน เช่น เขียนรายงานไม่ถูกต้องตามแบบฟอร์มที่หน่วยงานกำหนดไว้ หรือไม่ถูกต้องตามหลักการเขียนรายงานการวิจัย ฯลฯ

โดยได้เสนอแนะให้ผู้ที่ทำวิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาและข้อบกพร่องในการทำวิจัยดังกล่าว เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขก่อนที่จะเกิดปัญหา เพื่อให้งานวิจัยที่มีคุณภาพ และสามารถเผยแพร่งานได้สมภาคภูมิ กรณีถ้าเป็นนักวิจัยมือใหม่ ควรศึกษาระเบียบวิธีวิจัยให้ดีก่อนที่จะลงมือทำ ถ้ามีทักษะน้อยหรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยดีพอ ควรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และปรึกษาผู้รู้ในขณะทำวิจัย จะช่วยทำให้การทำวิจัยประสบผลสำเร็จได้อย่างสวยงาม และการทำวิจัยไม่ได้ยากอย่างที่คิด ถ้าผู้ทำวิจัยใฝ่รู้ และตั้งใจจริงที่จะทำวิจัย

บุญลือ ทองอยู่ (2553) กล่าวว่า การเขียนผลงานต้องเอาใจคนอ่านเป็นหลัก คือ ต้องเขียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ไม่ใช่เขียนตามใจตนเอง จากที่ผ่านมากการตรวจผลงานโดยรวมคนตรวจเขาดูผลงานอย่างไร

1. เนื้อหาที่เขียนถูกต้องตามหลักวิชาหรือไม่ ซึ่งสำคัญที่สุดในการทำผลงานทางวิชาการ
2. ท่านต้องเขียนผลงานพอเพียงและสมบูรณ์ ต้องไปดูที่คำอธิบายรายวิชาว่ามีทุกหัวข้อ สมบูรณ์หรือไม่
3. ผลงานวิชาการต้องทันสมัย ผลงานทุกผลงานจะมีอยู่ 3 คำ เท่านั้น คือ ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย
4. ต้องมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นในผลงานวิชาการนั้น
5. ต้องเขียนอ้างอิงด้วยว่าจากไหน ของใคร เพราะถือเป็นจรรยาบรรณด้วย

จากข้อค้นพบของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น พบว่าปัญหาและข้อบกพร่องของผลงานทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นความบกพร่องในเรื่องความถูกต้องตามหลักวิชาการและความชัดเจนและความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระของงานวิจัย ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นข้อควรระวังและแนวทางจัดทำผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยให้มีคุณภาพได้เป็นอย่างดี

9. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การสังเคราะห์ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการสาขาภาษาไทย ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ครั้งนี้ เป็นการนำข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการสาขาภาษาไทย ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ตามที่ปรากฏ ในระเบียบวาระการประชุม อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในปี พ.ศ. 2557 มาสังเคราะห์และนำเสนออย่างมีระบบ โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

